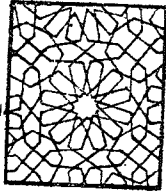

İbrahim Alâaddin'in yarım asır önce çıkan yazısında çok isabetli fikirler bulunmakla beraber zamanın ötesinde kalmış olanlar da vardır: Bugün «serbest» dediğimiz tarzdaki güzel şiirleri de çocuğa ezberletmek icabettiğine göre, durak ve hece vezni ile ilgili olan vasıfları, okul öncesi çağındaki çocuklara veya ilkokul birinci devre öğrencilerine ezberletilecek şiirlerde aramak gerekir.

Çocuklar için Edebiyat
Enver Naci Gökşen
Bakış Yayınları, 1960: İstanbul

ÇOCUK ŞİİRLERİNİN TARİHÇESİ

Edebiyatımızda «çocuk için şiir», sanıldığı gibi, Tanzimat Devri şairleriyle değil, 1911 de İbrahim Alâaddin'in yazdığı **Çocuk Şiirleri** adlı eserle başlar. Bunu, Ali Ulvi Elöve'nin **Çocuklarımızın Neşideler'** i (1912) ve Tevfik Fikret'in **Şermin'i** (1914) takibeder.

Tanzimatçılar, her ne kadar, edebiyatımıza çeşitli şiirler kazandırmak amacıyla, bütün dünya milletlerinde çocukların zevkle okudukları veya dinledikleri «fable» tercümelemleri veya onlara benzer şiirler meydana getirmişlerse de - çocuğa hizmet etmek düşüncesiyle kaleme alınmadıklarından - bunları çocuk şiirlerimizin başlangıcı saymak hatalı olur. Meselâ, Şinasi efendi **Kurt** ile **Kuzu**'yu çevirirken veya **Eşek** ile **Tilki**'yi yazarken şiirimize batıdan çeşit kazandırmış olmaktan başka bir şey düşünmemişti. Bu arada, Recai Zade M. Ekrem'in Lafontaine'den yaptığı ağıdalı, terkipli tercümelerden de hiçbir çocuk, ne dün ne de bugün faydalanmamıştır. Rezaizade'nin külfetli üslûbu, tercümelerinin daha başlıklarından belli oluyordu. Meselâ «Arı ile Ortak olan Dana, Kuzu, Oğlak» diyecek yerde **Arı ile Şirket Akdeden Dana...** diyordu. **Biri Tuz, Diğeri Sünger Hamuleli İki Eşek** başlığında **hamule** kelimesini **yüklü** kelimesine tercih ediyordu. Fakat Tanzimat devrinde Lafontaine'den en çok tercümeler yapmış olan kimse ise yine Rezaizade'dir: **Kurbağa ile Öküz, Horoz ile İnci, Karga ile Tilki, Meşe ile Saz, Haset, Ağustos Böceği ile Karınca...**

Eğitim ve öğretimle ilgili gerçek bir çocuk şiirinin bizde nasıl ve ne zaman başladığını, bir zamanlar İstanbul Öğretmen Okulu müdürlüğü yapmış olan Sâti Bey, tertip ettiği edebiyatçılar ve müzikçiler toplantısında şöyle açıklamıştı: «Üç seneye yakın bir zaman önce (1906) Darülmualimin müdüriyetini deruhte ederek Numune ve Tatbikat Mekteb-i İbtidaiyesinin teşkil ve tesisi için hazırlanmağa başladığım vakit, edebiyatımızın bu çocuk şiiri noksanını pek acı bir surette hissetmiş,